

Hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy a környezettudatosságra való nevelés nem modern kori találmány. Szinte minden vallás tanításaiban fellelhető, hogy az ember érdekét szem előtt tartva figyeljük és óvjuk a természetet. Ezek az útmutatások segítenek a társadalomban és a természetben való tájékozódásban.

Vannak szertartások, amelyek során az embernek a természethez fűződő viszonyát is ünneplik és megszentelik. Ezek emlékeztetik a hívőket arra, hogy törekeny, szövevényes és elszakíthatatlan kapcsolat köt minket a levegőhöz, a földhöz, a vízhez és élőlénytársainkhoz.

Több keresztény szent és filozófus fordította figyelmét és gondolatait a természet megbecsülésére valós értéke szerint. A legismertebb közülük Assisi Szent Ferenc, akit az élővilág iránti szeretete az első keresztény ökológussá tett. Az iszlám szent könyvében, a Koránban versek százai támogatják a környezet védelmét. A buddhizmus az embert a természet részének és nem uralkodójának tekinti, vagyis ha felelőtlenül bánunk a természettel, azzal önmagunkat is bántjuk. A hinduk szerint pedig a fák és más növények tönkretétele vagy a környezet szennyezése bűnös cselekedet.

ÖSSZEFOGÁSSAL EGY ZÖLDEBB ÉRDÉRT

Egy település természeti, épített és kulturális értékeinek megőrzéséért, a környezettudatos szemlélet helyi szinten terjesztéséért leginkább az ott élő lelkes aktivisták tudnak tenni. Milyen eszközökkel és forrásokból dolgoznak? Többek között erről kérdeztük a csaknem húsz éve működő Érdi Környezetvédő és Városszépítő Egyesület elnökét, dr. Palkó Zsoltot és kommunikációs vezetőjét, Horváthné Domonkos Mónikát.

SZERZŐ: INGREEN

A környezeti nevelési törekvések hazánkban a rendszerváltás után lendültek fel igazán. A környezet védelmének általános szabályairól szóló, 1995. évi LIII. törvény kimondja, hogy mindenkinek joga van a környezeti ismeretek megszerzésére és ismereteinek fejlesztésére. A törvényben megjelölt feladatokat az állam az oktatási és a közművelődési intézményeken keresztül, a környezetvédelmi egyesületekkel és a környezet védelmével foglalkozó lakossági, szakmai szervezetekkel együttműködve látja el. Feltehetőleg ez a szabályozás is közrejátszott abban, hogy az ezredforduló környékén több országos szintű és számos kisebb, lokális zöld civil szervezet alakult. Ez utóbbinak jó példája az érdi környezetvédők egyesülete.

inGreen: Mi keltette életre az egyesületet? Mi volt a cél az alapításkor, és mi napjainkban?

Palkó Zsolt: Csaknem húsz évvel ezelőtt jött létre a szervezet néhány környezettudatos ember összefogásával, hogy egyesületi háttérrel könnyebben tudjanak tenni a felmerülő környezetvédelmi problémák megoldásáért. Alapításkor a szűken vett lakóhelyünk természeti, épített és kulturális értékeinek megismerése és megismertetése, valamint az ezzel kapcsolatos problémák megoldása volt a cél. Emellett a környezetvédő szemlélet formálása és terjesztése, különös tekintettel az Érdén lakó emberek életminőségének javítására. Egyesületünk a környezet- és természetvédelem mellett új,

aktuális célokat is bevett az alapvető küldetési közé, úgymint a klímavédelem, a rekreáció vagy a városszépítés. Ez utóbbi mint új irányelv nemrég lett nyomatékosabban is kiemelve a feladatok közül, ez az egyik zászlóshajónk a jövőre nézve, ahogy az egyesület új neve is mutatja – Érdi Környezetvédő és Városszépítő Egyesület (ÉrdKöVe). Szépíteni a várost, virágokkal, fákkal, terekkel, kertekkel vagy épp köztéri szobrokkal – ez a szemlélet felfogható akár egyfajta mentális környezetvédelemnek is.

iG: Kikből áll az egyesület?

Horváthné Domonkos Mónika: Vannak közöttünk szakmabeliek és olyan, a településünkön élő emberek is, akik valamilyen módon hajlandók tenni a környezetükért kizárólag önkéntes alapon, a szabad idejüktől függően. Jelenleg huszon-

hét tagunk van. Ezzel a kis csapattal az elmúlt években jó eredményeket tudunk felmutatni.

ig: Tudna néhány példát mondani?

H. D. M.: Sokféle területen van jelen az egyesület. Elsők között kell említeni a helyi védettség alatt álló környezetvédelmi területeken (Fundoklia-völgy, Beliczay-sziget) létrehozott tanösvényeket, illetve több közpark (Diófa utcai park, József téri park, Forrás téri park) létesítését és rendbetételét, ami a látható tevékenységeink közé sorolható. Szintén kiemelt jelentőségű a helyi és a környező iskolákban tartandó ismeretterjesztő előadások neves szakemberek bevonásával, ahol interaktív foglalkozásokon hívjuk fel a fiatalok figyelmét a környezetünk védelmére irányuló tevékenységek jelentőségére.

Továbbá számos kiadvány és folyóirat jelent meg az eltelt évek során az egyesület égisze alatt. 2017-ben egy sikeres pályázaton nyert összegből felújítottuk eszközparkunkat, valamint az érdei helyi értékeket bemutató plakátunkat, amelyet újranyomtatva eljuttattunk minden helyi közigazgatásnak. Az idén kiadtunk egy úgynevezett hulladékkisokost, amelyben a szelektív hulladékgyűjtés mellett a komposztálás előnyeire, illetve az avarégetés káros hatásaira hívjuk fel a figyelmet, ami városszerte kiemelt téma.

Emellett aktívan részt vettünk valamennyi jelentősebb rendezvényen (Te szedd!, tavaszi nagytakarítás, „10 millió fa”

projekt, kupakgyűjtés), valamint az önkormányzat és az állam által szervezett, tevékenységünkhöz köthető akciókban is szerepet vállaltunk.

A legutóbbi és országosan is nagy hírverést kapó „10 millió fa” projekthez csatlakozva Érden is szerveztünk nyilvános faültetést. Első körben 20 facsemetét ültettünk el, amelyet magánszemélyek vásároltak meg a saját pénzükből egyfajta adományként, illetve az akcióhoz csatlakozott egy érdei kertészet is, ahol kedvezményes áron tudták a facsemetéket beszerezni. A nagy sikerre való tekintettel tavasszal a faültetési akciók folytatását tervezzük.

P. Zs.: Az egyik legnagyobb sikerünk a szemétszedési akciókhoz köthető, amelyekben Érd-Parkváros egy jelentős területét, az úgynevezett Levendulást sikerült megtisztítani és ez-

zel együtt elzárni az utat a további illegális szeméttelők elől. Ez persze csak rész megoldás, hiszen így más területekre szorultak a szemétkupacok, amelyeknek a felszámolása folyamatban van. Nagy segítséget nyújtanak az Érdi Polgári Természetőrök tagjai, akiknek jóvoltából digitális hulladék-térkép készült, amelyen a pontos koordináták segítségével meg lehet szervezni a szemétyűjtést, illetve ki lehet találni, hogy milyen módszerekkel lehet az adott helyen megelőzni az újabb szeméthalmok létrejöttét.

Szintén friss esemény ősztől az érdi Duna-parton lévő Beliczay-szigetre kihelyezett ismeretterjesztő tábla felállítása a sziget értékes növény- és állatvilágáról. A táblát egy ismert áruházlánc pályázatán elnyert összegből volt lehetőségünk elkészíteni, reményeink szerint egy jövőbeli sorozat első lépéseként. Célunk, hogy számos jelentős érdi helyszínen tudjunk ilyen típusú táblákat felállítani vagy épp a meglévőket felújítani, informálva a lakosságot a helyi értékekről és felhívni a figyelmet a környezet- és természetvédelem jelentőségére.

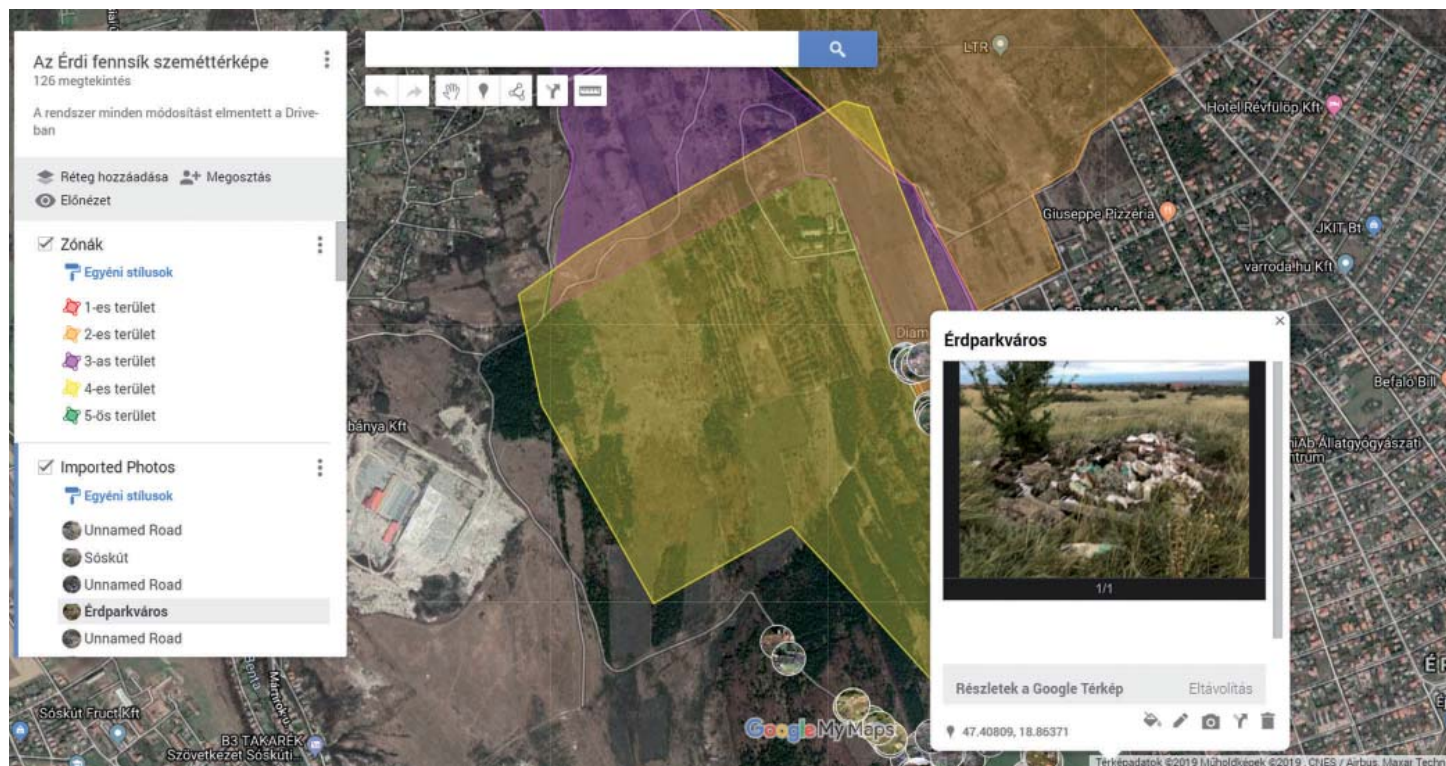
iG: Milyen aktuális projektjeik vannak, és mik a terveik?

P. Zs.: Ahhoz, hogy egy szervezet jól működjön, strukturált munkafolyamatok mentén kell dolgozni. Ezért három fő területre osztottuk a terveinket. Az első az Ökocityprogram,

amelyben Érd lakott területen belüli feladatait foglalkoztatjuk meg, mint például a faültetés, a parkosítás, a komposztálás, a zöldhulladék kezelése, a légszennyezés problematikája vagy épp az újrahasznosítás népszerűsítésének a kérdése. A tervekben fontos mozzanat az önkormányzattal való szoros együttműködés, valamint a társszervezetekkel és a helyi intézményekkel (természetőrök, földrajzi múzeum, helyi közösségi ház) való jó kapcsolat, hogy közösen valósítsunk meg programokat, mert önerőből nem biztos, hogy sikerülne.

Folytatjuk az iskolai ismeretterjesztő előadásokat, és hagyományteremtő céllal az egészséges életmódot népszerűsítő családi rendezvények szervezését is célul tűztük ki a közeljövőre. Több témában konkrét terveink is vannak. Ilyen a parkvárosi napközis tábor területének újragondolása, ami egy kihasználatlan, ám annál értékesebb terület a város szélén, a zöldövezetben. Ezen a telken nagy terveink vannak, amelyekről annyi elárulható, hogy egy eddig még nem létező, egyedülálló közösségi ökoparkot álmodtunk oda egyelőre Klímalignet munkacímen. Az ökopark lényege a rekreáció és a klímabarát életmód lehetőségének megteremtése és népszerűsítése közösségépítő jelleggel.

A harmadik nagy projektünk a Natura Magna program, amely a város lakott területen kívüli feladataival foglalkozik. Itt az egyik fő teendőnk a hulladékelhagyás mint illegális tevékenység felszámolása a természetőrök hathatós segítsé-

gével. Emellett Érd határában, illetve a szomszédos településekkel közösen rendezvények szervezése, további tanösvények és erdei tornapályák létrehozása, valamint a túrklub működtetése jelenti a fő csapásirányokat.

H. D. M.: További nagy vállalásunk az úgynevezett láthatósági programunk, amelyben a megújult marketing-, illetve offline és online kommunikációs tevékenységekre helyezünk hangsúlyt, hogy még inkább bekerüljünk a város vérkeringésébe és ezzel a városlakók tudatába.

Az említett három fő program feladatait felosztva öt munkacsoportot hoztunk létre, ezek a polgári természetőr, a rendezvényszervező és marketingkommunikációs, a rekreációs, a környezetvédelmi, illetve az ismeretterjesztési és oktatási munkacsoport.

A kommunikációs csapat például éppen az új arculat kidolgozásával foglalkozik, hogy az a legújabb célkitűzéseinkhez látványban is passzoljon, és ezzel új lendületet kapjon az egyesület. Reményeink szerint az új honlapunk az erdkove.hu oldalon lesz elérhető hamarosan.

Külön említést érdemel a környezettudatos szemléletformálás, amit többféle módon és minden korosztályt megelőzve igyekszünk bevezetni a köztudatba, például óvodásoknak szóló szemléletformáló anyagok összeállításával és terjesztésével vagy az iskolások részére meghirdetett kupagyűjtési akcióval. Emellett különböző, érdeklődésre számot tartó témákban ismeretterjesztő előadásokkal vagy a már említett rekreációs park segítségével szeretnénk bárkit elérni, aki érdeklődik a környezetvédelem iránt.

iG: Hogyan lehet fenntartani egy ilyen egyesületet?

Milyen nehézségekkel és akadályokkal szembesülnek?

P. Zs.: Alapvetően pályázatok útján jutunk anyagi forráshoz, amelynek az összege kiszámíthatatlan, így többféle terv is készül egy-egy pályázat beadásakor az elnyert összeg függvényében. Emellett a szintén nem kiszámítható önkormányzati támogatásokkal tudunk kalkulálni egy-egy projektünk lebonyolításakor. Továbbá kisebb összeget jelentenek az éves tagdíjak, illetve elenyésző számban az adományok. A nehézség elsősorban a kiszámíthatatlanságban van és persze a szűkös forrásokban, de megpróbálunk annyiból gazdálkodni, amennyi van, és kis lépésekkel, apránként haladni a nagyobb célok felé.

iG: Milyenek a visszajelzések a településen?

H. D. M.: Szerencsére egyre többen tudnak rólunk, tekintettel arra, hogy egyre többet vagyunk jelen a helyi közéletben. Ez köszönhető a helyi médiának, amellyel kifejezetten jó a kapcsolatunk. A közösségi média szintén nagy segítségünkre van, a Facebook-oldalunk naprakész információkkal tájékoztat a minket szűken és tágabban is érintő zöldkérdésekről. És persze az egyre több nyilvános akció is bevonza a szimpatizánsokat. Az elmúlt egy évben több taggal bővült a csapatunk, de elnézve a feladatokat sosem lehetünk elegenden.